

Iisalmi

SOSIAALISET KRITEERIT JULKISISSA HANKINNOISSA

Työllistämisehto Iisalmen kaupungin hankinnoissa

Sosiaaliset kriteerit julkisissa hankinnoissa

Sosiaalisesti vastuullinen hankinta =

- * hankintayksikkö huomioi hankintansa vaikutukset yhteiskunnallisesta näkökulmasta.

- * asetetaan kriteereitä seuraavien toteutumiselle:
  - ihmisoikeudet ja työelämän perusoikeudet
  - työllisyysmahdollisuudet
  - sosiaalinen osallisuus
  - yhdenvertaiset mahdollisuudet
  - esteettömyys eli kaikille sopiva suunnittelu

Sosiaaliset kriteerit julkisissa hankinnoissa (2)

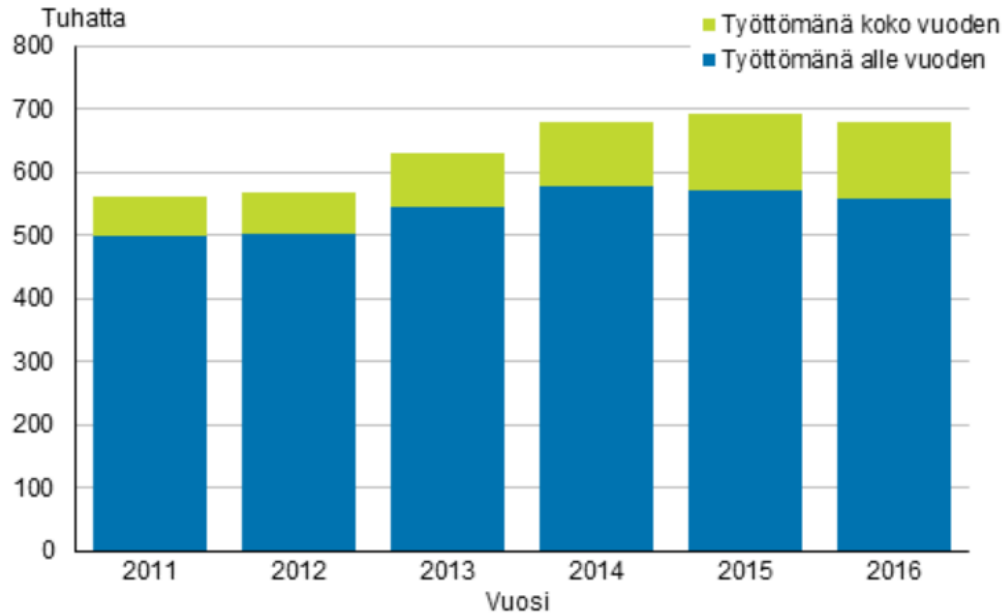
Sosiaaliset kriteerit hankinnoissa voivat liittyä

- työllisyysmahdollisuuksien luomiseen syrjäytymisvaarassa oleville
- tasa-arvoisiin ja turvallisiin työoloihin sekä oikeudenmukaiseen palkkaukseen
- sosiaalisen yhdenvertaisuuden tukemiseen julkisissa hankinnoissa
- palveluiden ja tavaroiden saavutettavuuteen ja esteettömyyteen
- eettiseen kauppaan ja reiluun kauppaan
- liiketoiminnan sosiaalisen näkökulman vahvistamiseen
- ihmisoikeuksien kunnioittamiseen, edistämiseen ja väärinkäytöltä suojeluun

Työllistämisehto - Mitä se on?

- julkisissa hankinnoissa tarjouspyyntöön ja hankintasopimukseen sisällytetty **erityisehto**, joka **velvoittaa tai kannustaa** sopimuskumppania **työllistämään** vaikeassa työmarkkina-asemassa olevia henkilöitä – siis esimerkiksi
  - osatyökykyisiä
  - pitkäaikaistyöttömiä**
  - vammaisia
  - maahanmuuttajia, pakolaistaustaisia**
  - nuoria työnhakijoita.**
- sopimusehto = velvoittava, vertailuperuste = kannustava

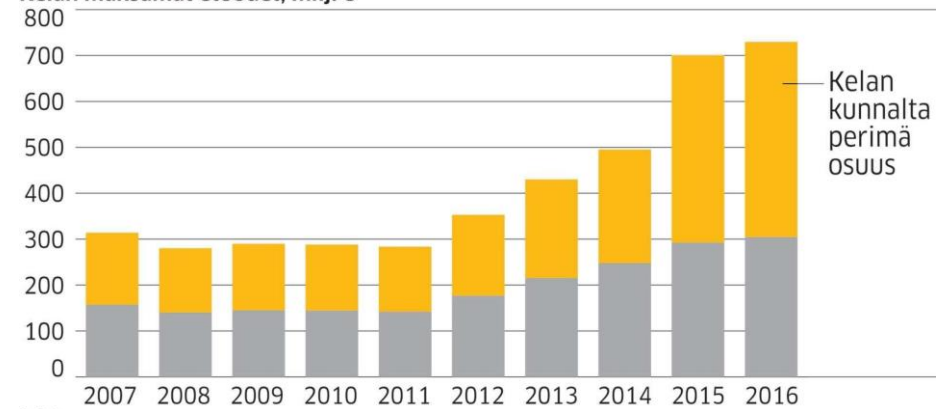
Työllistämisehto - miksi?

Kuntien "sakkomaksut" työttömyydestä

Kunnan osarahoittama työmarkkinatuki pitkäaikaistyöttömistä*

Kelan maksamat etuudet, milj. e

MT Lähde: Kela

*yli 300 päivää työttömänä

Kuva: Tilastokeskus.

TYÖTTÖMÄT TYÖNHAKIJAT JA AVOIMET TYÖPAIKAT KUNNITTAIN 2018 SYYSKUUN LOPUSSA

ELY-KESKUS: POHJOIS-SAVO

Kunta	Työvoima	Työttömät työnhakijat			Miehet	Naiset	Alle 20- vuotiaat	Alle 25- vuotiaat	Yli 50- vuotiaat	Pitkäaik. työttömät	Vamm. ja pitkäaik. sairaat	Avoimet työ- paikat
		Osuus-% työvoimasta	Yhteensä									
Iisalmi	9 944	10,3	1 026	566	460	55	170	458	354	198	166	

Työttömyyden kustannukset työn taustalla

	"Kuka tahansa työtön"	Pitkäaikaistyötön tai työttömyys pitkittymässä	Vähintään 300 päivää työmarkkinatukea saanut
Kaupungin tulo-osuus kuukaudessa	Palkkakulut työnantajalle esim. 2520 €/kk	Palkkakulut työnantajalle esim. 2188 €/kk	Palkkakulut työnantajalle esim. 1810 €/kk
Kunnallisveron tulot työn ajalta (8kk)	Koko ajalta 1 230 € (11 % palkasta vrt 7 % apr)	Koko ajalta 1 086 € (9 % palkasta vrt 4 % tpr)	Koko ajalta 1013 € (7 % palkasta vrt <1% tmt)
Kunnallisverovaikutus työn jälkeen (väh. 28 kk)	0 € (7 %, ei tulomuutosta)	0 € - 1 715 € (4 %, tulomuutos 0-28 kk)	354 € (<1 %, tulomuutos 28 kk)
Kaupungin maksuosuus kuukaudessa, jos työtön			
Työmarkkinatuki / kk	0 €	0 €	324 € – 432 €
Toimeentulotuki / kk	0 €	0 € - 100 €	100 €
Kasauma 8kk	0 €	0 € - 800 €	3 392 € - 4256 €
Kasauma 8 kk + 28 kk	0 €	0 € - 3 600 €	15 264 € - 19 152 €
Työn vaikutus yhteensä	1 230 €	1 086 € - 6 401 €	15 264 € - 20 519 €

Työllistämisehto - milloin, kenelle?

- soveltaminen sopii parhaiten
  - työvoimaintensiivisiin palvelu- ja urakkahankintoihin, kuten sosiaali- ja terveysalan hankintoihin rakentamiseen, korjaukseen sekä kunnostamiseen liittyviin hankintoihin kuljetuspalveluhankintoihin siivous- ja ateriapalveluiden hankintoihin
- hankintoihin, joissa on vähintään kahden vuoden sopimuskausi
- Hankintoihin, joissa myös hankintavolumi mahdollistaa lisätyövoiman
Kansainvälisesti esimerkkinä käytetty Haagin ”kaikissa 200 000 € ylittävissä rakennusurakka- ja palveluhankinnoissa”

Hankinnoilla työllistämisen malli

HANKINTOJEN KARTOITUS

- Mihin tuleviin hankintoihin työllistämisehto soveltuu?
- Mitkä ovat työllistämistä koskevat tarpeet ja tavoitteet?
- Yhteistyö työvoimapalveluiden ja hankintoja tekevien välillä.

ENNAKOIVA MARKKINAJUOROPUHELU

- Viestintä ja vuoropuhelu markkintoimijoiden kanssa hankinnan tavoitteista ja työllistämisehdon soveltamisen mahdollisuuksista.

TARJOUSPYYNNÖN LAADINTA JA JULKAISU

- Työllisyyttä edistävän työllistämisehdon kirjaaminen tarjouspyyntöön.

STRATEGINEN TUKEA

Työllistämisehdon laajamittainen soveltaminen edellyttää tukea johdolta. Esimerkiksi maininta kunta- tai hankintastrategiassa edesauttaa johdon sitoutumista.

ARVIOINTI

- Työllistämisehdon toteutuksen ja vaikutusten arviointi.
- Opit seuraavan hankinnan suunnitteluun.

SOPIMUKSEN SEURANTA JA RAPORTOINTI

- Työllistämisehdon toteutumisen raportointi tilaajalle.

REKRYTOINTI

- Hankintasopimuksen mukainen työllistämisen toteutus yhteistyössä työvoimapalveluiden kanssa.

SOPIMUS JA NEUVONTA

- Sopimus valitun palveluntuottajan kanssa.
- Neuvontaa työllistämisehdon toteuttamiseen ja työntekijöiden löytämiseen.
- Neuvontaa taloudellisiin tukimahdollisuuksiin.

Tilaaja

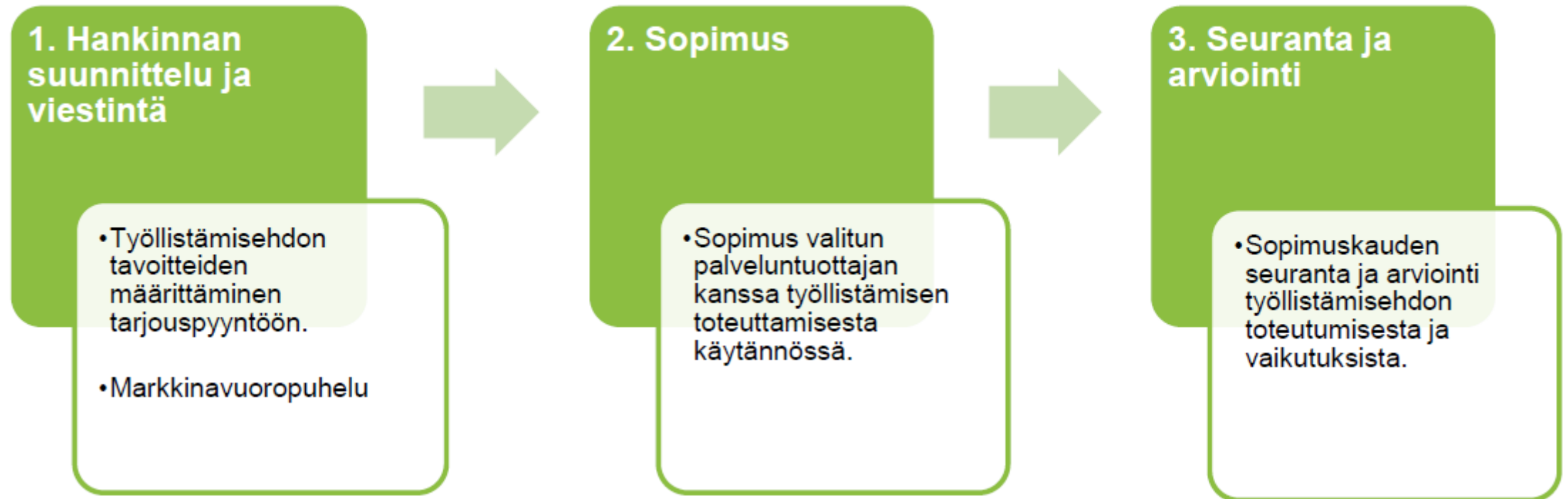
Toimittaja

Työvoimapalvelut

Työllistämisehto – miten?

Kuvio: Hanki ja työllistä –itseopiskelumateriaali / THL

<https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/hankinnoista-duunia-handu/itseopiskelumateriaali>

Työllistämisehto – miten? (2)

- Tarjouspyynnössä **määritellään**:

1. **Mitä** ehto koskee: palkkasuhteeseen työllistämistä, oppisopimusta, työkokeilua, työssäoppimista vai työharjoittelua.
2. Työllistettävien **määrä** tai %-osuus hankinnan kokonaisarvosta/kohteen töiden henkilövahvuudesta, jota käytetään työllistämiseen.
3. Työllistettävä **kohderyhmä**: nuoret, pitkäaikaistyöttömät jne., ja miten kohderyhmä määritetään.
4. Mihin tehtävään työllistäminen tapahtuu: määrätty tehtävä vai avoin.
5. **Aikajana** työllistämisen toteutukseen ja työsopimuksen pituuteen.
6. Mikä on **työllistämisprosessin** kulku, työllisyyspalveluiden rooli ja palveluntuottajan vastuu.
7. Työllistämisehdon **seuranta** sopimuskauden aikana.
8. Mahdollinen työllistämisehdon täyttämättä jättämisestä koituva **sanktio**.

Työllistämisehto – miten? (3)

- hankintasopimuksessa **määritellään** yhdessä palveluntuottajan kanssa:
  - Miten** työllistäminen **toteutetaan** käytännössä
  - Miten** tätä **seurataan** sopimuskauden aikana
  - Mahdolliset sanktiot**
- Kaikkien sopimusehtojen ei tarvitse toteutua heti tarjousvaiheessa tai sopimuksen alkaessa, vaan tilaaja voi antaa palveluntuottajalle mahdollisuuden toteuttaa ehtoja sopimuksen voimassaolon aikana.
- Palveluntuottaja **raportoi** työllistämisehtojen toteutuksesta osana muuta sopimusraportointia.

Työllistämisehto - miten? (4)

- ”Yritys NN sitoutuu työllistämään urakka-aikana vähintään 2 Iisalmen kaupungin työllisyyspalveluiden asiakkaana olevaa työnhakijaa 8 kk:n työsuhteisiin. Henkilövalinnat tehdään yhteistyössä yrityksen ja työllisyyspalveluiden kesken.”
- ”Palveluntuottaja NN sitoutuu työllistämään Iisalmen kaupungin työllisyyspalveluiden kautta vähintään yhden pitkään työttömänä olleen tai kaksi nuorta iisalmelaista työnhakijaa vähintään 6kk työsuhteisiin. Henkilövalinnat tehdään yhteistyössä.”

Työllistämisehto – kuka, missä?

- Yhteistyö hankintatoimen ja kaupungin oman työllisyydenhoidon kanssa
  - Asiakasyhteistyö työllisyyspalveluista Pohjois-Savon TE-toimistoon
- Iisalmen kaupungin työllisyyspalvelut

Marianne Nousiainen	puh 040 830 4341
Minna Pappi	puh 040 642 8996
Tiina Sotisalo	puh 040 162 7039
Tuuli Sokka-Hukkanen	puh 040 779 4379

sähköpostit etunimi.sukunimi@iisalmi.fi tai tyollisyyspalvelut@iisalmi.fi

Lisätietoja ja taustamateriaalia mm.

- Hankinnoista duunia -hankintapilotit <http://www.thl.fi/handu/hankintapilotit>
- Hankinnoista duunia –hanke <http://www.thl.fi/hankinnoistaduunia>
- Työtä julkisilla hankinnoilla –esite <https://www.slideshare.net/THLfi/tyt-julkisilla-hankinnoilla-tyllistmisehdon-soveltaminen-kannattaa>
- Kokemuksia sosiaalisten kriteerien käytöstä julkisissa hankinnoissa –julkaisu <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/74977>
- Työtä julkisilla hankinnoilla - kansainvälisistä toimintatavoista mallia Suomeen –julkaisu <http://www.julkari.fi/handle/10024/110625>
- Vastuulliset hankinnat työllistämisen välineenä, case Espoo –opinnäytetyö/V. Packalen https://thl.fi/documents/10531/2407080/Packalen_Viljami.pdf/215f9d37-f46e-4aa0-b096-3aff21becf88
- ..ja lisää mm. hakusanoilla ”työllistämisehto” tai ”sosiaaliset kriteerit hankinnoissa”